

SOCIETAT DEL
GRAN TEATRE DEL LICEU

MEMÒRIA

DE LA

JUNTA DE GOVERN

PER A LA

GENERAL ORDINÀRIA

DEL

1935

SOCIETAT DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

MEMÒRIA

DE LA

JUNTA DE GOVERN

PER A LA

GENERAL ORDINÀRIA DEL 1935

Impremta «La Renaixença», Xuclà, 13
BARCELONA

MEMÒRIA

SENYORS ACCIONISTES:

La Junta de Govern de la Societat del Gran Teatre del Liceu, de conformitat amb el que disposa el Reglament, us ha convocat a la General ordinària, per tal de donar-vos compte de la gestió que ha tingut l'honor de realitzar durant el passat exercici, en la labor d'alta Cultura Artística que ve desenrotllant la nostra Institució, des de ja fa noranta anys; i que ha procurat resumir, seguint la pauta obligada, en la present Memòria, en posar succintament de manifest els esdeveniments ocorreguts en el transcurs del dit exercici i el treball desenrotllat.

En sessió del dia 4 d'abril del 1934, el senyor President de la Junta de Govern va donar possessió de llurs càrrecs als senyors vocals reelegits en la darrera Junta General ordinària, senyors Joan Coma Cros, Francesc d'A. Rovira i Nicolau Sant, i al senyor Fèlix Fages Vilà, nou vocal elegit per aclamació; la nova Junta confirmà en el càrrec de Tresorer de la Societat, el senyor Joan Girona Vilanova.

Estat de Comptes

L'estat general de comptes, tancat el 28 de febrer últim i que, segons disposició reglamentària, i amb els comprovants, ha estat exposat durant cinc dies a Secretaria, dóna una existència en Caixa de 71.242'33 pessetes; i falta encara cobrar de diversos senyors Accionistes, les partides següents:

Per Hivern 1932-33	188'75
» Cens primer semestre 1933	32'50
» Primavera 1933	121'40
» Cens segon semestre 1933	32'50
» Atencions complementàries 33-34	191'25
» Hivern 1933-34	5,227'50
» Casa núm. 6 Rambla, sisè termini	622'50
» Cens primer semestre 1934	519'75
» Atencions complementàries 34-35	2,018'75
» Primavera 1934	2,250'20
» Cens segon semestre 1934	519'75
» Hivern 1934-35	9,869'80
» Casa núm. 6 Rambla, setè termini	1,267'50
Total pessetes	22,862'15

* * *

La Junta de Govern, com en anys anteriors, s'ha vist obligada a fer ús de la facultat que li conferí la General Ordinària de març últim i a disposar la inversió de 85,000 pessetes, votades per a atencions complementàries.

* * *

La Junta s'ha vist obligada a portar a efectivitat l'aplicació de l'article 14 del Estatuts, i a lliurar al Concessionari de funcions, per tal que les administrés al seu càrrec i per compte de la Societat: una llotja i disset butaques; encara que abans d'acabar la temporada d'hivern han quedat reduïdes a: una llotja i catorze butaques, per haver retirat diversos dels senyors accionistes afectats per tal mesura, llurs rebuts pendents de pagament.

* * *

La Junta de Govern d'aquesta Societat va haver de prestar una primordialíssima atenció al considerable retard, en el pagament de llurs rebuts, d'un gran nombre de senyors accionistes.

Amb circular del mes de febrer darrer, els dirigí un requeriment amistós preguntant-los que no retardessin el pagament d'aquells rebuts que tenien pendents, tant si eren ordinaris, com extraordinaris, per tal d'evitar les contingències que, de perdurar en llur actitud, podrien derivar-se'n i reportar greus contratemps.

També els advertia que els rebuts corresponents al repartiment ordinaris de Subvenció a l'Empresa, per a la pròxima temporada de ballets, es passarien al cobrament en la segona quinzena d'aquell mes, preguntant-los, així mateix, que es servissin atendre llur pagament.

Tant el prec com l'advertiment anaven encaminats a què la Societat pogués afrontar, amb les seves pròpies forces i recursos, tant les quantioses despeses efectuades en la reforma portada a terme en la instal·lació general elèctrica i especialment en el quadre, ordenada per la Junta de Teatres, com també per a poder atendre les obligacions de la Societat i altres atencions ordinàries corrents i en evitació d'haver d'acudir a la Ge-

neral per a l'obtenció del corresponent repartiment extraordinari, com també per a poder atendre les obligacions que es deriven de la celebració de l'anunciada temporada de Primavera.

Espera la Junta Directiva que les reflexions contingudes en la mentada circular hauran estat compartides per aquells senyors socis a qui anaven principalment dirigides i per la totalitat en el que feia referència al pagament de la Subvenció ordinària a l'Empresa de funcions, retirant els primers llurs rebuts pendents de pagament i atenent el pagament de la indicada subvenció tots els senyors accionistes.

* * *

El dia 20 de desembre van cobrar-se de l'Ajuntament 5,000 pessetes, segon termini a compte de les 100,000 que deu a la Societat, per cobrament indegut d'arbitris, en mèrits de la sentència favorable del Tribunal Contenciós Provincial, la qual quantitat fou lliurada amb càrrec al Pressupost de liquidació de crèdits reconeguts i amb un descompte de 7 % a favor de l'Ajuntament i un altre de 1'20 a l'Estat.

* * *

El dia 23 de gener d'enguany i davant el Notari senyor Alcover, fou fet, pel senyor President, pagament al Banc Vitalici del setè termini de compra de la casa nº 6 de la Rambla del Centre (50,000 pessetes).

La liquidació de les rendes obtingudes de l'esmentada casa, ha permès d'aminorar en vint mil pessetes la inversió de 50,000 pessetes destinada al pagament esmentat.

Amb gran satisfacció recordem als senyors accionistes, pel que fa referència a la compra de la dita casa, que solament resta pagar l'últim termini, corresponent a l'any 1936, d'import 17,300 pessetes; confiem que per al pagament del dit termini no caldrà acudir a cap repartiment, ja

que podrà ésser atès amb l'import de les rendes obtingudes de la mateixa casa.

* * *

S'ha procedit a l'arranjament de desperfectes en el pis de l'escenari i platea; a encarir les cordes de tir i topetó en quantitat de quatre-centes; a la construcció de catorze rodets grans i quaranta de petits per als telars; al canvi de lloc de la dependència destinada al servei de sastreria, i al de la sala d'assaig d'artistes.

També s'ha procedit a l'adob de totes les claraboies del Teatre i de la instal·lació de calefacció amb la consegüent neteja de les calderes.

A la neteja de tot el vidre de la Sala, Saló de Descans, Vestíbul i passadissos.

A totes les petites reparacions necessàries per a la bona conservació de la casa nº 6 de la Rambla del Centre.

Finalment s'han portat a terme tots aquells nombrosos treballs derivats de la important reforma de la instal·lació elèctrica de l'escenari i a més s'ha tingut cura de la normal conservació i neteja del Teatre.

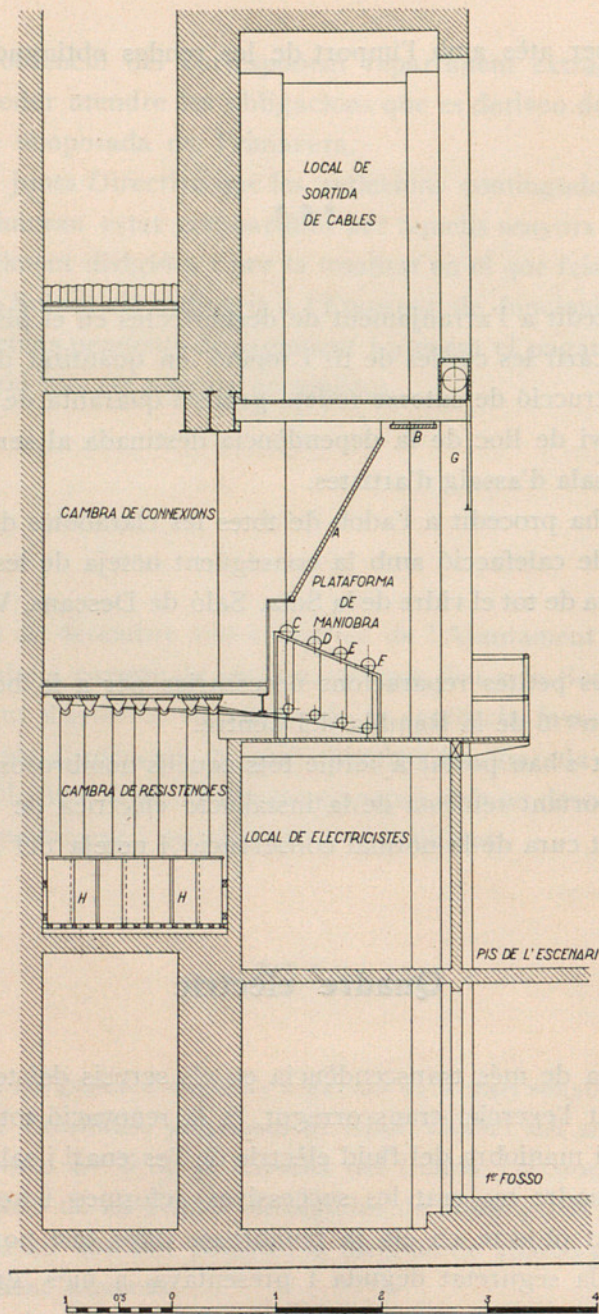
Quadre elèctric

La millora de més transcendència en els serveis del teatre, portada a terme durant l'exercici transcorregut, és la renovació total del quadre de distribució i maniobra del fluid elèctric de l'escenari i sala.

L'antic quadre malgrat les successives reformes i reparacions de què havia estat objecte en els ja nombrosos anys que portava de servei, no oferia la seguretat deguda i presentava, a més, greus inconvenients en l'ordre tècnic a causa de portar connectats directament els conductors actius als circuits d'alimentació, utilitzant els neutres per a la maniobra de la placa i les resistències líquides.

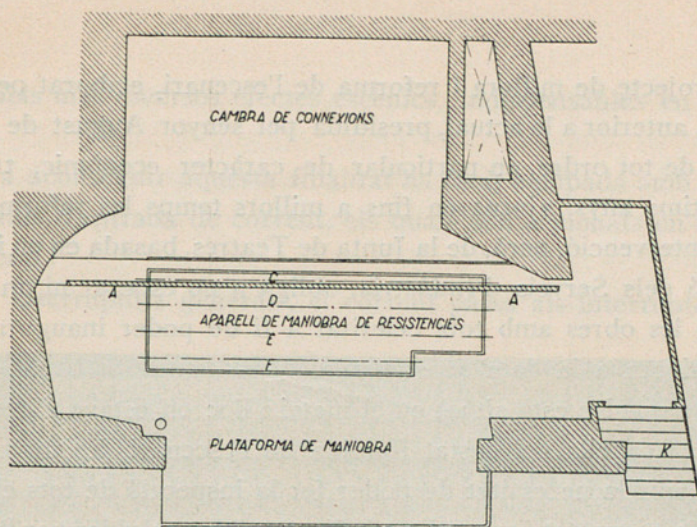
Per aquests motius la substitució del quadre elèctric estava ja inclo-

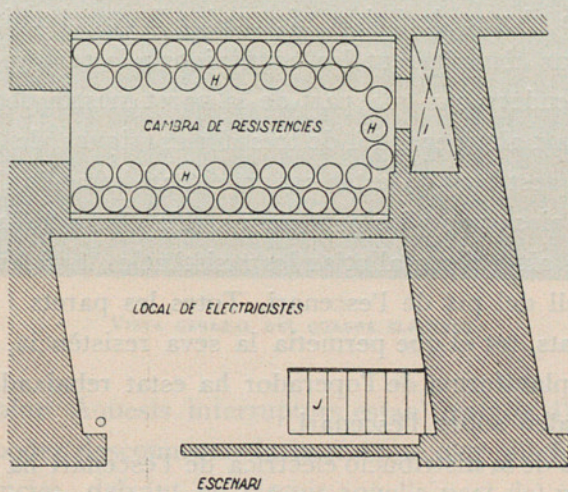

PLANOL

ELEVACIÓ I SECCIÓ TRANSVERSAL

PLANTA DE LA PLATAFORMA DE MANIOBRA

PLANTA A NIVELL DE L'ESCENARI

A, Placa de commutadors. — B, Placa de llums pilots. — C, Eix de maniobra llum vermella. — D, Id. id., llum groga. — E, Id. id., llum blava. — F, Id. id., llum blanca. — G, Porta metàl·lica. — H, Resistències líquides. — I, Celobert de ventilació. — J, Escala de baixada a la presa de corrent. — K, Escala d'accés a la plataforma de maniobra.

sa en el projecte de millora i reforma de l'escenari, elaborat per la Junta de Govern, anterior a la actual, presidida pel senyor August de Rull. Les dificultats de tot ordre, en particular de caràcter econòmic, travessades aquests últims anys, ajornaren fins a millors temps les reformes projectades; la intervenció, però, de la Junta de Teatres, basada en un informe de la Direcció dels Serveis d'Indústria, obligà a no esperar ni un dia més i emprendre les obres amb tota celeritat a fi de poder inaugurar la temporada d'hivern a la data acostumada.

El nou quadre està situat en el mateix lloc on estava el vell, o sigui a la primera capella del costat Rambla de l'escenari, les majors dimensions del nou i la necessitat de poder fer la inspecció de tots els seus òrgans amb la seguretat i comoditat indispensables exigides per l'esmentada quefatura, han obligat a una sèrie d'obres d'eixamplament que, donada l'edat i forma de construcció de l'edifici del nostre Teatre, han tingut veritable importància i han hagut de fer-se amb tota mena de precaucions.

Els dibuixos i fotografies que acompanyen la present descripció, permeten de fer-se càrrec de l'obra efectuada. Per a obtenir l'espai necessari per a visitar còmodament les connexions a la cara posterior del quadre, ha calgut enderrocar una part de la paret mestra de l'escenari i reforçar la seva part alta per mitjà de tres fortes vigues de ferro laminat; un cop obert aquest pas, ha estat cobert el pati immediat, i s'ha obtingut una cambra espaiosa per a les connexions, a la altura de la plataforma de maniobra, i una altra per a allotjar les resistències líquides situada sota la primera al nivell del pis de l'escenari. Totes les parets i pilans propers han estat retallats, tót el que permetia la seva resistència, per a facilitar els passos, i la plataforma de l'operador ha estat rebaixada i eixamplada en forma de balcó sobre l'escenari.

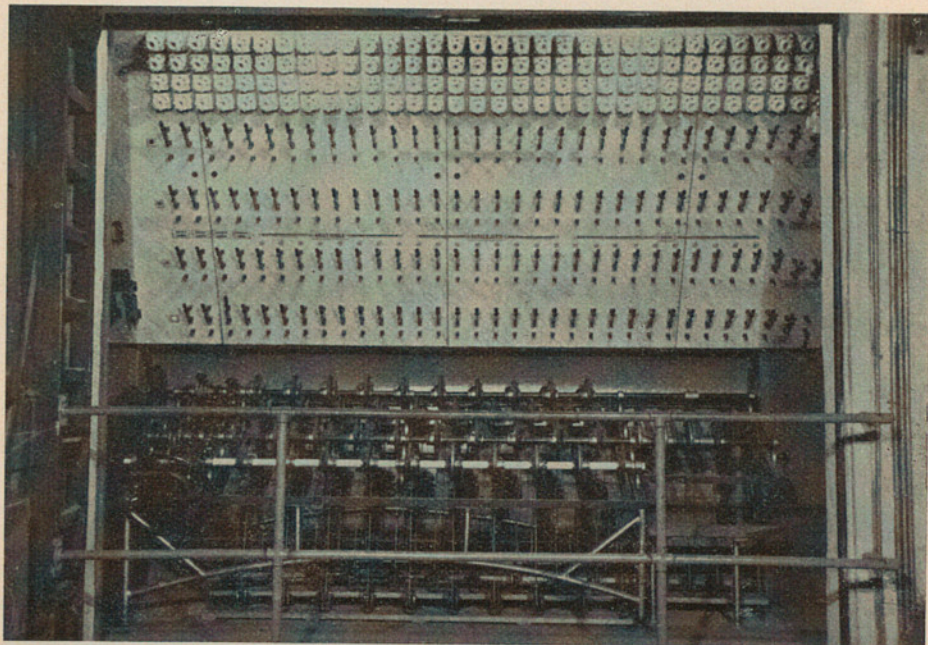
La reforma de la distribució elèctrica de l'escenari ha tingut per objecte el canvi de la placa de maniobra i la modificació de línies per tal d'accionar des de la placa els conductors actius de corrent, montant els neutres com a fil directe en els circuits d'utilització, distribució que tant en l'aspecte tècnic com en l'ordre de la seguretat elèctrica de la instal·lació és l'única aconsellable.

La nova placa de maniobra ha estat construïda en una forma tal, que permet obtenir totes les combinacions de llum que calguin per a la pre-

sentació dels més diversos efectes escènics, indispensables en aquest escenari.

Per a aconseguir aquesta finalitat ha estat equipada amb 2 interruptors generals d'entrada de corrent, els quals són accionats en cas de mutació general.

Dels interruptors generals, el corrent passa als interruptors de des-

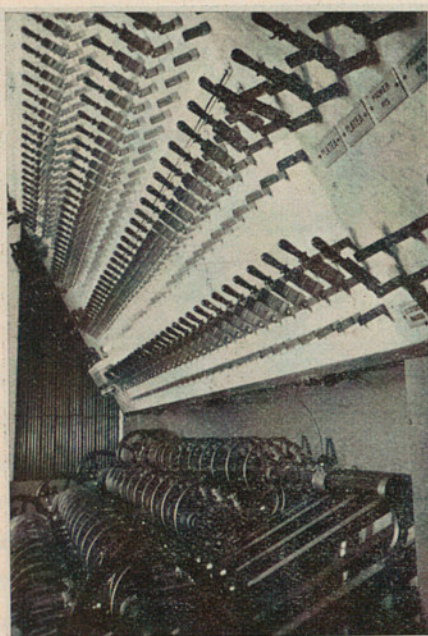
VISTA GENERAL DEL QUADRE ELÈCTRIC

connexió de color. Aquests interruptors estan proveïts d'una doble làmina per tal de poder desconectar la part d'un color que funciona rebaixat per les resistències, deixant en circuit aquella part del mateix color que funcioni directe, essent possible també el cas invers d'aïllar els sectors de llum que funcionen directes, deixant connectats aquells altres que passen per resistència.

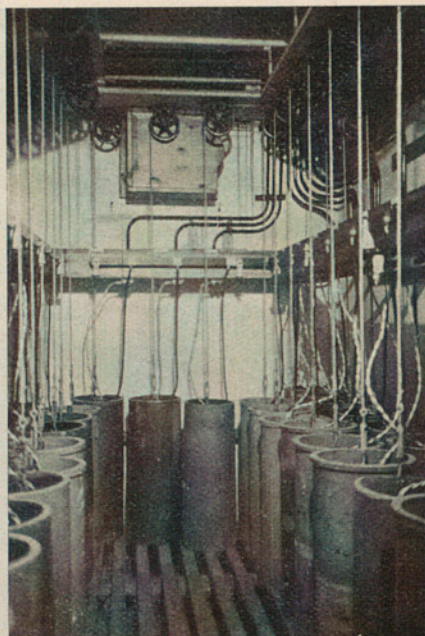
Tant els interruptors generals de mutació com els de desconexió individual de cada color, són del tipus bipolar, tenint en compte que el corrent de l'escenari és subministrat per dos comptadors de la mateixa companyia.

Sortint dels interruptors de color, el corrent es conduït per mitjà de vuit barres collectores, als commutadors individuals de circuit, i per altres vuit barres als terminals d'entrada de les resistències líquides. Les sortides de resistència són connectades per 44 cables a les pinces inferiors dels commutadors individuals de circuit.

La placa principal destinada al servei d'escenari i platea composta de

DETALL DELS APARELLS DE MANIOBRA

DEPARTAMENT DE RESISTÈNCIES LÍQUIDES

4 panes de marbre d'Itàlia montades sobre un armat de ferro, mesura 1'700 m. d'altura per 4'600 m. de longitud total i porta, a més dels 6 interruptors generals, els commutadors, interruptors i talla-corrents dels 124 circuits de l'escenari i dels 20 de platea que venen governats des de la mateixa placa.

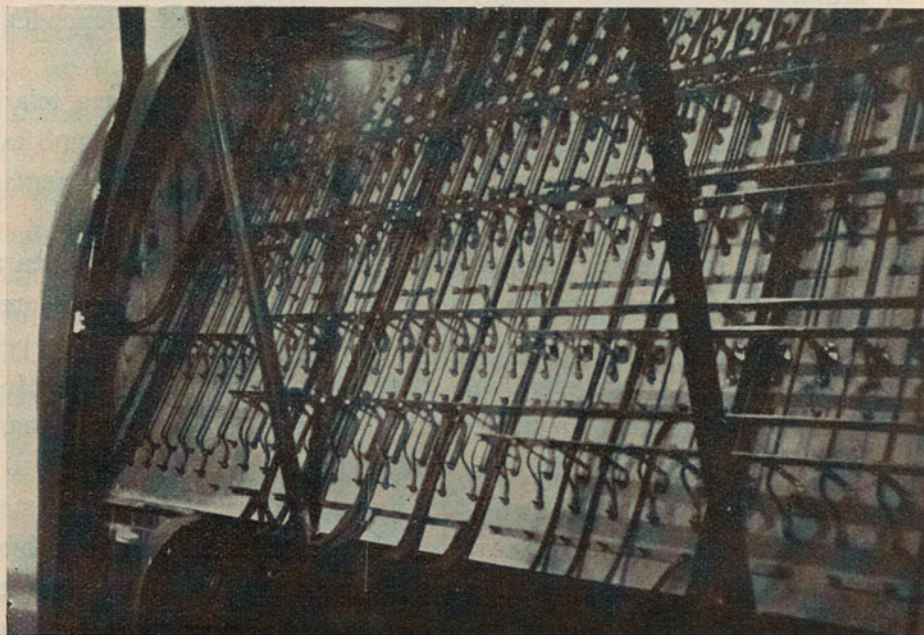
Al sostre de la part anterior del departament de maniobra elèctrica han estat montades les panes de làmpares pilot, corresponents als 124 circuits de llum d'escenari, essent els portalàmpares, de base de porcel·lana de tipus especial.

La placa de maniobra està alimentada per 8 cables directes de 50 mm.

i 3 neutres de 75 mm. des de la placa del soterrani i entrada de corrent als borns d'entrada dels interruptors.

La sortida dels circuits ha estat instal·lada amb cables protegits per tubs Bergmann des de la placa fins als quadres de terminals, punt de sortida per a futures reformes de la instal·lació actualment en servei.

Ha estat muntada també una placa auxiliar, formada per una panna

DETTALL DE CONNEXIONS

de marbre, 6 talla-corrents, per als conductors directes de les línies d'enllumenat de sala i 12 portalàmpares per a les làmpares pilot dels mateixos circuits.

El departament de resistències líquides emplaçat al local de nova construcció ha estat instal·lat tenint en compte totes les característiques del seu funcionament com són, intensitats de corrent, aïllament elèctric, etc., i l'extracció dels gasos que es produeixen s'efectua per mitjà d'un ventilador elèctric silenciós muntat en la finestra que comunica amb el pati.

Han estat canviades les mangueres d'alimentació dels varals des de la caixa del primer fossat a la caixa d'endoll de cada varal, havent es-

tat també augmentat el circuit corresponent al color groc dels supletoris.

En els 3 fossats, han estat canviades les derivacions de llum i línies de timbres, installant conductors protegits per tubs Bergmann.

En les dues escales d'escenari s'han muntat caixes de maniobra de planxa d'acer que són equipades amb els interruptors i talla-corrents necessaris per a l'alimentació dels pisos i fossats.

S'ha procedit també al canvi de derivacions de llum d'escales, quartos d'artistes, corredors, foyers, i en general de totes aquelles dependències que presentaven deficiències en llur instal·lació.

Els talla-corrents de les línies de passadissos, fossats, galeries, telars i altres dependències que estaven en servei, han estat protegits amb tapes de cartró lateroid aïllant, per a deixar-los muntats en forma reglamentària.

En la sala han estat canviats tots els cordons flexibles que encara existien en moltes llotges, per fils vulcanitzats de 600 megaohms protegits per tub Bergmann. Els interruptors existents foren canviats per altres de bakelita de colors semblants al del decorat de cada llotja i foren muntats 29 plafoniers de llum central en altres tantes llotges d'empresa que estaven desproveïdes d'aparell de llum.

L'aparell de maniobra mecànica de les resistències líquides ha estat reconstruït totalment aprofitant tan sols els elements de l'antic en bon estat de servei. Muntat sobre una nova bancada formada per elements tubulars, els 4 eixos de maniobra, un per color, es recolzen sobre un quadre metàl·lic de ferros laminats; el nombre d'excèntriques ha estat ampliat en forma que els circuits de l'escenari puguin maniobrar independentment; per la maniobra simultània han estat substituïdes les antigues magranes per embragatges de fricció que poden fixar-se en qualsevol posició sense acusar oscil·lacions en els circuits de color.

Els treballs d'instal·lació elèctrica foren portats a terme per la casa Llopis & Marcó, S. L.; els de construcció mecànica, per Construccions Mecàniques Giralt, i les obres a l'edifici pel mestre d'obres Francesc Viltró, sota la direcció de l'arquitecte del Teatre Sr. Melcior Viñals. Contribuí a la construcció tot el personal dels serveis tècnics de la casa en ses diverses especialitats, i tingué cura de la inspecció superior, amb el seu reconegut zel i competència, el Majordom Sr. Manuel Fages.

Temporada de Primavera 1933-34

ANTECEDENTS

A mitjans de febrer del 1934, l'Il·lustre Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya es va dirigir a la Junta de Govern, suplicant que es dignés fer tot el que li fos possible per tal de facilitar la gestió que, en el seu nom i en el del Comitè, vindria a fer-li el senyor Joan Mestres; el qual, en nom i representació del Comitè pro-Liceu, en ofici de data 16 del mateix mes, proposava la celebració de dos grans festivals Corals, per la famosa massa coral de Rumania, «Cantarea Romaniei», sol·licitant, per a cada una de les dues audicions, la mateixa subvenció d'òpera, o sigui la de 4,200 ptes., més els impostos convinguts; i que els dits festivals es considerarien compresos dintre les setanta funcions a què estava autoritzat a donar el Comitè, per a l'any teatral 1933-34.

La Junta, després d'aquells assessoraments que va creure pertinents, i de portar a terme aquelles averiguacions necessàries, en relació a la projectada i fallida actuació del mentat orfeó en determinat Casal barceloní, i després d'estudiar els antecedents que obren a Majordomia, va contestar el dit ofici en sentit negatiu, fonamentant la seva decisió en què: «Tractant-se d'unes funcions isolades no podien considerar-se com formant part de la temporada de primavera, la qual cosa, a part d'impedir que poguessin ésser subvencionades, tampoc no harmonitzaria amb els costums del Teatre i el gust dels senyors accionistes i d'altres habituals concurrents al Teatre; afegint que malgrat que de les dades i referències recollides, per la Junta de Govern, se'n podia deduir que l'entitat artística al·ludida no responia a la importància i categoria d'aquest Gran Teatre, la Junta de Govern no tenia inconvenient a posar-lo a la disposició del Comitè pro-Liceu, a base del preceptuat a l'art. 42 del Reglament pel qual es regeix la Societat; i que estableix l'adequat camí a seguir en casos com el que era objecte de petició; acabant transcribint el contingut de l'esmentat article pel seu regisme i coneixement.»

Quan la Junta es creia tenir ja resolt aquest punt, a l'estudi del qual i a causa de diversos incidents, hi va haver de dedicar tres sessions, es va veure sorpresa per un altre ofici del mateix senyor Joan Mestres en el qual manifestava: «Que el Comitè pro-Liceu, per tal de prosseguir en la seva tasca de contribuir al ressorgiment dels prestigis del gloriós Gran Teatre, i en relació al projecte de celebrar el tercer Aniversari de la proclamació de la República sometia a l'aprovació de la Junta de Govern el següent pla artístic a desenrotllar en la temporada de Primavera del 1934; i d'acord amb l'autorització que tenia per a donar un màxim de setanta funcions durant l'any teatral 1933-34:

Dos extraordinaris *Festivals vocals*, per la famosa massa coral «*Cantarea Romaniei*» de Budapest, una de les entitats de més reconegut prestigi d'Europa.

    Dues representacions de l'òpera nacional vasca *Amaia*.

    Un grandió *Festival Simfònic-Vocal*, pel prestigiós «*Orjeón Vasco*» Euzko-Abesbatza.

    Dotze «*Ballets Russos*».

Per cada una d'aquestes 17 funcions i *Festivals*, deia que la subvenció seria l'acordada per la Junta, amb caràcter ordinari, o siguin 4,200 pessetes per funció; i a més els impostos corresponents i convinguts; afegint que per tal que la Popietat del Gran Teatre contribuís d'una manera patriòtica a les extraordinàries despeses i per a la més gran esplendor de les festes oficials, sollicitava una subvenció extraordinària, per a las representacions de l'òpera «*Amaia*» i *Festivals*, de quatre mil pessetes, i acabava confiant en el patriotisme de la Societat i en l'espera de voler contribuir, en la dita forma, a les alludides festes».

La Junta de Govern, que va dedicar, amb una gran bona fe, tres sessions a l'estudi del cas «*Cantarea Romaniei*», per causes i motius que no són del cas explicar ni alludir, va contestar, tot seguit, en el sentit següent:

«La Junta de Govern, en informar-se del comunicat de data 10 del corrent mes, que té presentat el Delegat del Comitè Pro-Liceu de la vostra Presidència, donant compte del projecte de funcions per a la temporada de Primavera relacionant-la amb les festes de commemoració del

tercer aniversari de la proclamació de la República, després d'un examen detallat de la referida comunicació, ha resolt, en contestació a aquesta fer-vos les manifestacions següents:

Que si bé el projectat pla artístic a desenrotllar en la temporada de Primavera de 1934, no harmonitza amb les costums del Teatre i els gustos dels senyors Accionistes, ni dels altres habituals concurrents al Teatre, en atenció a què part de les funcions hauran de donar-se durant la setmana de festes commemoratives, si bé en quant als festivals corals Cantarea Romaniei ho considerava resolt en la comunicació del primer d'aquest mes, que us va ésser dirigida, a l'objecte de col·laborar aquesta Societat en el desenvolupament del programa de les festes commemoratives del tercer aniversari de la proclamació de la República, la Junta de Govern ha acordat:

Autoritzar el Comitè Pro-Liceu perquè com a temporada de Primavera 1934, es donguin els dotze balls russos del 10 al 24 de maig i del 6 al 15 d'abril les dues representacions de l'òpera vasca *Amaia*, el Festival Simfònic Vocal per l'Orfeò Basc i l'orquestra, i els dos Festivals vocals per la Massa Coral Cantarea Romaniei, mitjançant la subvenció de quatre mil dues-cents pessetes per funció, d'acord a l'establert en el plec de condicions del 28 d'octubre del 1933, tant per a la forma de llur liquidació com per al pagament de l'impost Municipal i d'Infància.

Quant a la subvenció especial de quatre mil pessetes, no està facultada la Junta de Govern per a concedir-la tal com venen demanades, ja que està ben especificat en l'esmentat plec de condicions pel qual hem de regir-nos, quines són les subvencions en què la Societat haurà de contribuir per a les setanta funcions, com a màxim, a donar entre Hivern i Primavera.

Ara bé, en atenció al programa de festes a desenrotllar en aquest Gran Teatre, en commemoració del tercer aniversari de la proclamació de la República, desitjant coadjuvar a llur major esplendor i tenint en compte les grans despeses que hauran de fer-se, acordà concedir, per mitjà vostre, al Comitè Pro-Liceu, la quantitat de quatre mil pessetes, que seran satisfetes el mateix dia que es faci la liquidació de les cinc primeres funcions de Primavera, al Delegat del Comitè Pro-Liceu. — Vis-

queu molts anys. — Barcelona, 14 de març del 1934. — El President, *Antoni Pons i Arola*.

Illustre Sr. Ventura Gasol, President del Comitè Pro-Liceu.»

Novament creia la Junta tenir resolta la temporada de Primavera i principalment el problema dels *Festivals Simfònics-Vocals*, quan li fou sotmesa una altra proposta, aquesta no de caràcter «festival», sinó de «dansa».

El repetit senyor Mestres, obrant sempre P. A. del Comitè Pro-Liceu, en un altre ofici posava de manifest a la Junta de Govern que el dit Comitè, en el desenvolupament de la seva tasca artística, tenia l'honor de proposar la celebració de dos «*Concerts de dansa*», per l'exímia artista Tereseta Boronat, i com a inclòs dintre l'abonament de les 12 funcions dels «*Ballets Russos*»; és a dir, que l'abonament consistiria en 14 funcions; i que pels dits concerts la subvenció seria la mateixa de les òperes i Ballets, o sigui, la de 4,200 pessetes per cada concert.

La Junta, després de fer les salvetats pròpies del nou cas, accedí a què fossin donats els dos esmentats «concerts de dansa», per la subvenció total de 4,200 pessetes, o sigui 2,100 pessetes per «funció de dansa»; i com a reposició de la número catorze de la temporada d'hivern, tenint en compte que en ella es deixà de donar una funció (la número 14); a la qual cosa va replicar el senyor Joan Mestres que s'havia renunciat a donar els dos Concerts de Dansa, de tanta dignitat artística, en vista de l'exigüitat de la subvenció que oferia la Junta pels dits concerts; i als pocs dies es tornava a dirigir a la directiva assabentant-la que el Comitè havia acordat de donar una tercera representació de l'òpera *Amaia*, en funció d'homenatge al mestre Guridi, sollicitant la subvenció ordinària de 4,200 pessetes.

La Junta ha cregut convenient l'exposició dels referits antecedents, com a justificatius de les causes i els motius que l'obligaren a haver de consentir la realització de la primera part de la temporada de Primavera, el criteri de la qual sobre d'ella queda ben reflexat i definit en les contestacions alludides unes i transcrites les altres.

FESTIVALS DIVERSOS

Van desenrotllar-se a base del programa següent:

Els dies 21 i 22 d'abril dos de vocals, per la famosa massa coral de Romania «Cantarea Romaniei», que va presentar-se amb els vestits típics del seu país i amb la cooperació dels solistes del Conservatori de Bucarest, sota la direcció de l'eminent mestre Marcel Botez; la qual va interpretar un escollit repertori clàssic i popular del seu país, que resultà ple d'interès i en el qual abundaven les obres de folklore romanès, algunes d'elles molt característiques i deliciosament harmonitzades.

Els dies 12, 15 i 17 d'abril, representacions (primera representació a Catalunya) del drama líric *Amaia*, del cèlebre compositor basc el mestre Jesús Guridi, autor de la música, i lletra de Lluís Arroita-Jàuregui i R. P. Josep de Arrue, prenent-hi part els famosos artistes Alzabalesco, Altube i Olaizola, amb la cooperació de l'Orfeó Basc «Euzko Abesbatza», de Sant Sebastià, dansaires, espatadanzaris i txistolaris, sota la direcció del mestre Joan Lamote de Grignon i amb decorat, vestit i adreç expofés per a la dita obra. En la darrera representació, i en l'intermedi del segon al tercer acte, l'orquestra interpretà el preludi de l'obra *El Caserío*, i el tenor *Emili Vendrell* va cantar la romança de l'esmentada obra. L'estrena constituí per al mestre Guridi i per a tots els seus intèrprets, com també per a l'Orfeó basc, dirigit pel mestre Olaizola, un franc i complet triomf.

El dia 14 d'abril, tercer aniversari de la República, va tenir lloc un extraordinari festival de germanor Basco-Català, amb la cooperació de l'Orfeó Basc «Euzko Abesbatza», l'Orfeó Català i la Banda Municipal.

En la primera part, la prestigiosa Banda Municipal interpretà un selecte programa, sota la direcció del mestre Joan Lamote de Grignon, el qual posà de relleu aquella autoritat i superior competència que el caracteritzen.

L'Orfeó Català, sota la batuta del mestre Lluís Millet, va omplir la segona part, desgranant escollits números del seu riquíssim repertori, meravellosament executats, amb aquelles pulcritud i mestria que tan distingeixen la nostra gloriosa institució coral.

I en la tercera part, l'esmentat Orfeó Basc, dirigit pel mestre Gabriel Olaizola va interpretar diversos cants i cançons de sabor netament basc. Va mostrar-se un Orfeó molt notable, que es distingeix per la potència i sonoritat de les seves veus, en general, molt ben timbrades.

BALLETS RUSSOS

Van començar el dia 10 de maig i acabar el dia 24, amb dotze funcions, per la cèlebre companyia de Monte-Carlo, sota la direcció general de W. de Bassil, amb la col·laboració del director artístic René de Blum i el mestre de ballet Lèonide Massine.

Varen interpretar-se «Les Silphides», «Danses del Princep Igor», «El Bell Danubi Blau», «Els Pressagis», «Escola de Dansa», «Els Mariners», «Petrouchka» i «Jocs d'Infants», que figuraven en el programa de l'any passat; amb dues repeses: «Carnaval» i «El Tricorni», realitzat, aquest, amb propietat acurada damunt la música solidíssima de Manuel de Falla, amb coreografia de Massine, quelcom convencional, decorat i vestuari de Picasso, el primer d'una gran simplicitat esquemàtica, i conduïda l'orquestra, amb gran disciplina, pel mestre Antal Dorati.

La novetat del dia de la inauguració, fou l'estrena de «Choreartium», ballet simfònic, de L. Massine, compost sobre la «Quarta Simfonia de Brahms», d'una rica i frondosa plasticitat, que representa una temptativa molt arriscada, que solament por ésser vençuda a base d'una tècnica formidable, un gran talent d'invenió i una imaginació i fantasia inesgotables; obtingué una execució perfecta i una interpretació molt acurada, amb decorat d'Elisabeth Polunini, molt sintètic i d'una gran sobrietat, i vestuari força encertat.

«Unión Pacífic», ballet típicament americà, sobre un llibret de Max Lish, arranament musical de Nabokoff, basat en cançons regionals del 1860, té un cert aire de revista de music-hall americà, però sense deixar de tenir caràcter i ambient d'època; la realització coreogràfica, quelcom infantívola, però, com a cosa de Massine, variada i entretinguda, destacant-se la dansa originalíssima que efectuà el propi Massine, en interpretar el paper de barmann.

El dia 17 tingué lloc una funció de Gala (5^a a nits) a honor de la Divisió Naval Japonesa, amb la cooperació de la Banda Japonesa de l'esmentada divisió, pel qual motiu el nostre Gran Teatre es veié molt concorregut, presentant l'aspecte de les grans solemnitats; representant-se «Choreartium», «Els mariners» i «Petrouchka».

Després del primer ballet, arribaren l'Honorable President de la Generalitat de Catalunya, amb les autoritats i personalitats japoneses, el ministre del Japó senyor Arata Aoki, l'almirall senyor Hajime Matsushita, comandants de creuer i el Cònsol del Japó, que foren rebuts al so dels himnes japonès, espanyol i català.

En un dels intermedis, la banda japonesa, de la citada divisió, va interpretar les composicions «Iamagaery», «Kokaji» i «Gunkan», que foren molt aplaudides.

El nombrós públic congregat al Liceu acomiadà amb una espontània ovació els mariners japonesos i els representants del Japó.

* * *

En procedir-se al cobrament del repartiment corresponent a les funcions de la temporada de Primavera del 1934, a compte de la subvenció acordada i votada en Junta general extraordinària, es feu per pessetes 71,400, corresponent a 17 de les 18 funcions donades en la mateixa temporada, ja que la funció n.º 18 fou considerada com a reposició de la n.º 14 de la temporada d'hivern, tenint en compte que en aquesta es deixà de donar una funció, (la número 14).

Comitè Pro-Liceu

Pocs dies després de celebrada la Junta general extraordinària de senyors accionistes, la qual tingué lloc el dia 14 de juny del 1934, el senyor President d'aquesta societat, es va dirigir a l'Illustre senyor Conseller de Cultura, posant en son coneixement que l'esmentada Junta havia acordat autoritzar a la de Govern per a tractar i concertar amb ell

un conveni, per virtut del qual es fes càrrec d'organitzar, en l'any teatral 1934-35, una temporada d'hivern i una altra de primavera, amb uns màxims, respectivament, de 45 funcions d'òpera, de primer ordre, i 12 *ballets*; a base de la subvenció de caràcter ordinari acordada per aquella Junta i una altra d'extraordinària; aquesta última amb caràcter condicional.

Després d'un detingut estudi, fou aprovada per la Junta de Govern la corresponent proposició de conveni, la qual, després d'una entrevista entre el dit senyor Conseller i el nostre President, fou passada a l'esmentat senyor Conseller.

En la dita proposició de conveni, basada en el contracte de concessió que va regir per a l'any teatral 1933-34, la Junta de Govern hi havia introduït aquelles addicions que l'experiència d'anys passats li va dictar, procurant recollir, també, els desitjos manifestats per diversos senyors Accionistes; entre les quals hi figuraven la reproducció de les dues condicions que ja la Junta volia introduir en el plec de l'any passat, i a què es fa referència en la Memòria del mateix any, en la qual i en la part corresponent, estan relacionades i assenyalades amb les lletres c) i d); i un *Article adicional*, alliberant a la Junta de Govern de tota responsabilitat, pel cas que, al començament acostumat de la temporada d'hivern, no pogués posar el Teatre a la lliure disposició del concessionari, amb tot el seu degut i normal funcionament, de no haver estat totalment acabada i aprovada, pel Servei d'Indústria i Junta de Teatres, la modificació de la instal·lació elèctrica del Gran Teatre del Liceu, ordenada pel Departament de Governació de la Generalitat, de conformitat amb l'informat pels dits Serveis i Junta; la qual cosa seria considerada com a força major i per causa involuntària, no imputable a la Junta de Govern.

Malgrat d'haver indicat, repetides vegades i en diverses ocasions, el nostre President al senyor Gasol que els desitjos de la Junta de Govern eren els de poder firmar, com més aviat millor, el contracte de concessió; fins el mes de setembre a l'esmentat senyor no li fou possible, segons va manifestar, passar el plec de la nostra proposició al Comitè Pro-Liceu, perquè l'estudiés i el dictaminés.

En els primers dies del mes d'octubre, i quan encara el Comitè no

havia donat per acabat el seu treball, o al menys res no ens havia estat comunicat en aquest sentit, el terratrèmol polític esdevingut en la nit del 6 al 7 de l'esmentat mes, va deixar acèfal el dit Comitè, en perdre aquest son President nat, el Conseller de Cultura de la Generalitat; i, posteriorment, el *Butlletí Oficial* del dia 3 de novembre, va publicar una ordre de l'excel·lentíssim President accidental de la Generalitat, disposant que quedava dissolt el Comitè Pro-Liceu i dictant normes per a la seva liquidació. Es així com va quedar desenrolat de la gran nau el tantes vegades repetit Comitè.

El President accidental de la Generalitat Concessionari del Teatre

CONVERSES I REUNIONS PREVIES

Amb data 20 d'octubre del 1934, i com a conseqüència d'una visita que prèviament havia fet el nostre President a l'accidental de la Generalitat, aquest, en atenta salutació, invitava el nostre President i Junta de Govern a la reunió que, per tal de parlar de la temporada del Gran Teatre, tindria lloc el dia 22, al despatx de la presidència de la Generalitat.

A la dita reunió hi assistiren l'Excel·lentíssim senyor President accidental de la Generalitat de Catalunya i Coronel d'Intendència, senyor Francesc Jiménez Arenas, el nostre President, en representació d'aquesta Junta i el Comitè Pro-Liceu, amb el senyor Joan Mestres.

El nostre President explicà al de la Generalitat, el funcionament del Teatre i les gestions portades a terme amb el senyor Gasol, lliurant-li còpia de la proposició de conveni per a la cessió del Teatre al Conseller de Cultura; com també còpia dels acords presos en la darrera junta general extraordinària i relació de les quantitats que lliuraren la Propietat, de portar-se a terme la temporada.

Com sigui que algun dels presents formulés al senyor President accidental de la Generalitat alguna observació sobre les quantitats a què s'havia referit el nostre President, aquest es va creure obligat a lliurar

una nova nota, més detallada i que ja portava preparada, comprensiva del total import que havia de satisfer la Propietat, tant per subvenció ordinària, com per extraordinària, més el 8 % sobre el tipus de subvenció, en concepte d'arbitris i l'aportació al «fons d'art»; fent observar que, a part de les anteriors quantitats, calia tenir en compte que la cessió temporal del teatre, propietat de la Societat, constituïa una aportació inestimada, però valiosíssima i addicional a les subvencions que la Societat lliura al concessionari, i que el sosteniment i conservació de l'edifici i pagament de tota mena de contribucions, arbitris i impostos, sumaven una quantitat no inferior a *cent cinquanta mil pessetes*.

La Junta de Govern, en conèixer la previsió i decidida actitud posades de manifest pel nostre President, va felicitar-lo, molt encomiàsticament, per entendre que havia prestat un assenyalat servei a la Societat, en vetllar pels seus bon nom i prestigi, de la mateixa manera que per la dignitat dels senyors Accionistes, sortint així al pas d'aquells portanoves i embolcaires que propalen que els Propietaris assisteixen quasi de franc a les funcions del Teatre.

Aquesta afirmació, en boca de persones que per ésser coneixedores de la casa no poden allegar ignorància, ha estat feta segurament amb mires simplement mercantils, però presenta el greu perill que, explotada per la mala fe, pot servir de fonament a campanyes tendencioses contra la nostra Societat, que en tot temps ha donat proves de no oblidar els sagrats fins de la seva fundació al servei de l'art líric, per sobre de tot altre interès d'ordre personal o material.

A la segona reunió hi assistiren els excellentíssims senyor Domènec Batet, General en Cap de la Quarta Divisió, i senyor President accidental de la Generalitat, el nostre President, l'Interventor d'Hisenda de la Generalitat senyor Bosch i el senyor Joan Mestres; el primer dels esmentats senyors va manifestar-se desitjós que el Teatre obrís les seves portes, mostrant-se disposat a vèncer totes les dificultats que poguessin presentar-se, estant disposat a donar el màxim de facilitats per aquella finalitat.

Una altra reunió va tenir lloc, en la qual a més del senyor President accidental i el de la nostra Entitat hi assistí el Comandant Auditor Sr. Jiménez de Blasco, en la qual va començar a dibuixar-se el fu-

tur projecte de concessió; el que va motivar, en anar aquell avençant, una conferència entre l'excel·lentíssim senyor Domènec Batet i el nostre President.

Finalment, el dia 30 d'octubre, reunits al Palau de la Generalitat, el President accidental, el d'aquesta Societat, els comandants auditors assessors de la primera esmentada autoritat i el Cap de Negociat de Cultura, es va procedir a la lectura del conveni de concessió del Gran Teatre del Liceu al President accidental de la Generalitat. El nostre president va formular totes aquelles observacions i salvetats que va creure procedents i pertinents, les quals varen ésser estudiades, curiosament, i resoltes de conformitat amb el que les circumstàncies del moment aconsellaven, firmant-se, definitivament, per duplicat, el corresponent conveni de concessió del Teatre per a l'any teatral 1934-35.

Com sigui que en el transcurs d'una de les anteriors converses, un dels reunits manifestés el criteri que els cabals del compte de sosteniment, conservació i foment de l'Art, podien aplicar-se, en la seva totalitat, a eixugar el dèficit de la temporada projectada; el nostre President va explicar detalladament la constitució, finalitat i funcionament del compte de referència, des dels seus orígens; havent interessat el President de la Generalitat que se li lliurés còpia de l'esmentat compte, amb relació detallada de les quantitats ingressades i despeses a partir de l'any 1932; la qual cosa fou complimentada, lliurant-li còpia detallada del compte corresponent als anys teatrals 1932-33, 1933-34 i 1934-35, fins aquella data.

Es amb gran satisfacció que podem consignar que cap observació, ni advertiment foren formulats al repetit compte, per l'esmentada Autoritat, la qual cosa sembla implicar que devia trobar-lo just, correcte, normal i ajustat a la finalitat a què va obeir la seva creació.

La Junta de Govern compleix amb un deute de lleialtat fent constar que si el funcionament del nostre Teatre ha pogut ésser possible, després de l'hecatombe registrada en la tenebrosa nit, ja alludida, del 6 al 7 d'octubre darrer, ha estat degut a la bona disposició mostrada, des d'un principi, pels excel·lentíssims senyor Domènec Batet i Mestres, General en Cap de la Quarta Divisió i el senyor President accidental de la Generalitat, els quals no han reparat en sacrificis, vetllant pel prestigi de la vi-

da ciutadana i del Gran Teatre del Liceu; havent-hi també contribuït el nostre President, que en nom i representació de la Junta de Govern, i d'acord, sempre, amb ella, va donar totes aquelles facilitats compatibles amb el mandat que li va conferir la Junta General extraordinària de senyors propietaris.

CONVENI DE CONCESSIÓ

En compliment dels acords de la Junta general extraordinària celebrada el dia 11 de juny del 1934; entre el senyor Antoni Pons i Arola, obrant en la seva qualitat de President de la Societat del Gran Teatre del Liceu, d'una part; i de l'altra l'excel·lentíssim senyor President accidental de la Generalitat, designat per l'Autoritat Governativa Militar de la 4ª Divisió, senyor Francesc Jiménez Arenas, convingueren i firmaren el corresponent conveni, pel qual havia de regir-se la temporada de funcions, a base del que va regir la temporada passada, les clàusules més principals del qual ja són conegudes dels senyors Accionistes; i cal només fer esment de les següents:

Capçalera

.....
 como antecedente de lo que luego convendrán, hacen constar:

Que el Presidente accidental de la Generalidad de Cataluña, debidamente autorizado por el Excmo. Sr. General de la 4.ª División Orgánica, y con la finalidad de llevar a término las gestiones ya realizadas por los anteriores representantes legales de aquella para la celebración de la temporada de ópera y ballets de 1934-35, en el Gran Teatro del Liceo, ha decidido organizarla bajo el patronato de la Generalidad y del Ayuntamiento de Barcelona.

Que la Junta de Gobierno, debidamente autorizada por la General, y en el deseo de poder contribuir a la realización del mencionado proyecto, se ha puesto de acuerdo con la citada autoridad, y a los efectos de poder organizar y realizar dichas funciones, convienen lo siguiente:

Plazo y vigencia

1.º La Sociedad del Gran Teatro del Liceo pone a disposición del Presidente de la Generalidad de Cataluña el Gran Teatro del Liceo, para que pueda utilizarlo al efecto de dar por medio de los organismos, comités o personas que crea más conveniente designar para su realización, las temporadas correspondientes al año teatral 1934-35, con un máximo de 45 funciones de ópera de primer orden en la temporada de Invierno, y la temporada de Primavera con un máximo de 12 *ballets*, siempre en relación con la categoría del Gran Teatro del Liceo, bien entendido que dicho año teatral acabará antes del día 1.º de junio del próximo año 1935.

Temporadas teatrales y subvenciones

22.º El número total máximo de funciones que se darán será el de 57, de las cuales 45 serán de ópera en la temporada de Invierno, y las 12 restantes en la temporada de Primavera.

El año teatral empezará el día 22 de noviembre, y terminará antes del día 1.º de junio de 1935, cesando en aquel día la concesión objeto del presente convenio.

Cesación del convenio

39.º La concesión objeto de este convenio cesará de hecho y de derecho el día siguiente de haberse dado la representación de la función número 57 de las subvencionadas; y, a más tardar, el día 1.º de junio del próximo año de 1935, sea cual fuere el número de funciones que hasta dicho día se hayan dado.

La Junta de Gobierno queda facultada para reincorporarse por su propia autoridad de todos los locales, dependencias y demás anexos objeto de esta concesión, al llegar al término o expiración del presente convenio, sea por haberse dado el máximo de 57 funciones, o bien por haber expirado o transcurrido el término señalado, que fine el día 1.º de junio de 1935.

Disposiciones generales

43.º El Concesionario pondrá por escrito en conocimiento del señor Presidente de la Sociedad del Gran Teatro del Liceo la persona a quien delegue, designe o autorice para organizar, dirigir y asumir la dirección general de la temporada objeto de la presente concesión.

El mentat conveni es va firmar amb data 27 d'octubre, i el dia 31 del mateix mes, l'altra part contractant va dirigir a la Societat l'ofici següent:

«En cumplimiento de la cláusula 43 del convenio suscrito entre la Generalidad de Cataluña y la Junta de Propietarios del Gran Teatro del Liceo, en fecha 27 del corriente mes de octubre y con arreglo a las facultades que concede a la Generalidad de Cataluña la cláusula 1.ª del mencionado convenio, tengo el honor de manifestarle que la Generalidad de Cataluña ha contratado con don Juan Mestres Calvet, Empresario que fué durante trece años del dicho Teatro, la ejecución de la temporada de ópera 1934-35 en dicho Gran Teatro, adjuntándole copia de las cláusulas 2.ª, 3.ª y 6.ª del contrato suscrito con el expresado don Juan Mestres Calvet, que hacen referencia a esta Junta.

Viva usted muchos años. — Barcelona, 31 de octubre de 1934.— El Presidente accidental designado por la autoridad gubernativa militar de la 4.ª División, *Francisco Giménez Arenas*. — Rubricado.»

La còpia adjuntada de les clàusules 2.ª, 3.ª i 6.ª a què es fa referència en el dit ofici, relacionen el següent:

«SEGUNDA. — Don Juan Mestres Calvet declara haber leído y estudiado el Contrato que la Generalidad de Cataluña suscribió en 27 del corriente mes de octubre, con la Sociedad Propietaria del Gran Teatro del Liceo, así como de haber recibido una copia autorizada del mismo, que comprobó con su original, comprometiéndose, como Empresario, a respetar y cumplir todas sus cláusulas en la utilización que durante la citada temporada efectúe de los locales, mobiliario y enseres del citado Teatro para llevar a cabo la ejecución de la temporada de Opera de 1934-35; siendo de su responsabilidad ante ésta de cuantas reclamaciones y responsabilidades puedan derivarse del incumplimiento por su parte o de

sus empleados, del mencionado contrato, y que, por su culpa, formule la Sociedad Propietaria del Gran Teatro del Liceo a la Generalidad de Cataluña.

TERCERA. — Don Juan Mestres Calvet, tendrá derecho a disfrutar de cuantas concesiones establece el mencionado contrato a favor de la Generalidad de Cataluña, así como percibir en la forma y plazos señalados, las subvenciones, tanto ordinarias como extraordinarias, que conceda la mencionada Sociedad a dicha Generalidad; quedando también obligado a cumplir cuantas obligaciones se señalan a esta última respecto a la primera, siendo responsable en todo momento el expresado señor Mestres ante la Generalidad, y ésta ante la Sociedad Propietaria, y recíprocamente esta última ante la segunda, y ésta ante el señor Mestres, por los mutuos cumplimientos.

SEXTA — Si al terminar la temporada y a pesar del auxilio económico a que se refiere el artículo anterior, resultasen pérdidas, la Generalidad de Cataluña, previa demostración justificada a su plena satisfacción, quedará obligada a su abono al señor Mestres, siempre que no excedan de *cinuenta mil pesetas*; siendo de la exclusiva cuenta del referido señor las que excedan de dicha cifra.

Si, por el contrario, resultasen beneficios, corresponderán íntegramente al señor Mestres, quedando las *ciento una mil cuatrocientas pesetas* entregadas definitivamente en su poder, como subvención de la Generalidad de Cataluña.

No se efectuará entrega alguna al señor Mestres como consecuencia de lo pactado en el primer apartado de esta cláusula sexta, sin que previamente haya cumplido en todas sus partes todas las obligaciones dimanantes del presente Contrato; pudiendo la Generalidad de Cataluña retener y hacer efectiva de la cantidad que hubiere de entregarle, la necesaria para satisfacer las responsabilidades que se le exija como consecuencia de incumplimiento del referido Contrato por el citado señor Mestres; al menos que este señor las hubiese hecho ya efectivas, o por lo que respecta a la Sociedad Propietaria del Gran Teatro del Liceo constase por escrito su no existencia.

Para el caso en que resultasen beneficios, viene obligado el señor Mestres a depositar por cuenta de la Generalidad de Cataluña, la fian-

za que le exija la Sociedad Propietaria del Gran Teatro del Liceo, como garantía de las responsabilidades que ésta pudiera exigir a la Generalidad por incumplimiento de convenio, como consecuencia y con arreglo a las cláusulas segunda y tercera del presente Contrato.

De haber sido cumplido este requisito a satisfacción de la Sociedad Propietaria del Gran Teatro del Liceo, dará cuenta el señor Mestres precisamente por escrito a la Generalidad de Cataluña.

La liquidación que en su caso habrá que efectuar con el señor Mestres, como consecuencia de esta cláusula, deberá quedar ultimada y hecho el abono si procede, antes de los treinta días, contados a partir de la fecha de la presentación de la cuenta justificada por dicho señor.»

Com a conseqüència dels esmentats oficis i còpia adjuntada de les alludides clàusules, la Junta de Govern, vista la clàusula 6.ª, apartat 4.^t, va acordar, per a llur compliment, que la quantitat del dipòsit en concepte de garantia fos de vint mil pessetes; la qual cosa fou comunicada al senyor Joan Mestres, invitant-lo a constituir aquell, abans de començar la temporada teatral, i ho va complimentar tot seguit, previ el corresponent rebut en el qual s'hi féu constar que li serà retornat aquell, tot seguit que hagin estat satisfets totes les obligacions contractuals inherents al compliment del conveni de concessió d'aquest Gran Teatre.

En acusar rebut al senyor President de la Generalitat de l'ofici transcrit, se li significava que als efectes dels esmentats clàusula i apartat, el Director-Empresari nomenat per la Generalitat, senyor Joan Mestres i Calvet, havia constituït en poder d'aquesta Societat un dipòsit per la dita quantitat, del qual se'n havia lliurat el corresponent rebut, i se li adjuntava una còpia.

* * *

La Presidència es veié obligada a dirigir als senyors Accionistes la circular que fou repartida en el mes de novembre, per les causes que en la mateixa circular s'indicaven; i procurant harmonitzar les observacions formulades per l'Excm. Senyor Domènec Batet i les facultats o

drets dels senyors Propietaris en relació a l'ús de les entrades transmissibles i personals, els va dirigir el prec que consta en aquella i que està en la memòria de tots.

Temporada d'òpera (Hivern 1934-35)

El canvi polític ocorregut a conseqüència dels esdeveniments d'octubre influí en l'orientació de la temporada teatral. En renunciar la Generalitat, concessionària del Teatre, a l'explotació directa i decidir-se a lliurar-lo a un empresari, recomanà que el programa de funcions fos constituït preferentment per obres conegudes i ja entrades en el gust del públic.

Aquest, per la seva part, es manifestà menys retret que en temporades anteriors i omplí el teatre en totes les funcions que presentaren algun interès. L'abonament, però, malgrat els esforços de l'Empresa i la intervenció de l'autoritat sobre els propietaris i els possibles abonats, restà molt inferior a l'usual en les temporades que podríem dir-ne normals d'uns quants anys enrera.

La temporada començà el 22 de novembre amb *Boris Godunoff* la coneguda òpera de Mussorgsky, sota la direcció del mestre Steiman i amb Zalesky en el paper de protagonista. L'indiscutible talent d'aquest artista no fou prou per a dissimular la seva pèrdua de facultats, i com que bona part del quadre rus que l'acompanyava es troba en situació semblant, l'execució restà ben poc brillant.

L'única estrena que tingué lloc durant la temporada fou *El estudiante de Salamanca*, música del mestre Joan Gaig, posada en escena per primera vegada el 15 de gener. És una obra molt desigual; els dos primers actes cauen quasi per complet dintre el gènere conegut per *zarzuela grande* espanyola i tenen música agradable; al tercer en canvi on l'argument pren caràcter fantàstic, la música queda molt per sota del que exigiria la situació dramàtica. La interpretació anà a càrrec de la senyora Bau-Bonaplata i dels senyors Làzaro i Cortinas, sota la direcció de Padovani i el resultat no passà de regular. S'estrenaren dues decoracions de Castells apropiades de caràcter.

Com a novetat, fou posada en escena *El Cavaller de la Rosa* de Strauss, segons traducció catalana de Joaquim Pena. Carlota Dahmen, en el paper de protagonista, lluí tot el seu art en la interpretació i en el gest; líricament restà inferior, per haver perdut les facultats d'altre temps. Mercè Capsir, a la que sentíem per primera vegada en aquesta obra, no destacà com en altres més apropiades a les seves facultats; Bettoni, en el Baró Ochs, sostingué bé el caràcter buf del personatge. Conxita Oliver i Ricard Fusté completaren el quadre dirigit pel mestre Joan Manen, que no encertà a donar a la música tota la seva expressió i vivacitat. La presentació escènica dirigida per Adrià Gual resultà molt curosa i justa d'ambient. La decoració de l'acte primer milloraria sensiblement substituïnt per cortinatges reals els pintats que ara hi figuren.

Anunciada com a commemoració del centenari de Bellini aparegué, després de molts anys de no representar-se al nostre Teatre, *I Puritani*, una de les obres més característiques de l'autor. L'execució, si bé no a l'altura d'una representació commemorativa, resultà bona. La Capsir interpretà brillantment la seva part, lluint en els passatges lírics una depurada escola de cant i sostenint perfectament els dramàtics; Làzaro, com de costum, molt bé de veu, però deficient d'escola i de taules; Granforte i Alsina compliren. Dirigí Padovani amb el seu reconegut coneixement de la música italiana i dels recursos teatrals. La presentació tan bona com fou possible, donats els recursos amb què es compta; al primer quadre s'estrenà una de les decoracions encarregades a Alarma per la Junta de Govern, a fi de renovar el decorat de repertori; en canvi s'hagué de recórrer en una altra escena a un teló curt, pagat per la propietat, d'estil absolutament impropí, deficiència que és precís corregir en l'esdevenidor.

Una altra òpera, poc coneguda del nostre públic, per no representar-se sovint, va ésser posada en escena *El Matrimoni secret*, de Cimarosa, obra mestra de l'escola clàssica italiana. Fou representada per un conjunt d'artistes molt coneixedors de l'obra, però de poca veu, el que donà per resultat que el públic s'interessés poc per les representacions. Es distingiren la soprano Da Monte, el tenor Solari i el caricato Gubiani.

Entre les obres de repertori corrent obtingué gran èxit *El Barber*

de Sevilla, cantat per la Capsir, el tenor Solari, de bonica veu, però que falla en els «allegros»; el baríton Galeffi, que mostrà tot el seu art de cantant i d'actor i el baix Bettoni, que exagerà una mica massa la nota còmica.

Las Golondrinas, de Usandizaga, foren també molt ben rebudes, distingint-se Fidela Campiña, i Galeffi, particularment en les escenes dramàtiques; a la pantomima es trobaren a faltar els elements del ballet rus que hi figuraren en anteriors representacions.

Es posaren en escena, a més, les òperes següents: *Andrea Chenier* de Giordano, amb la Campiña, Altube i Granforte, mal rebuda del públic i retirada a la primera representació; *Il Trovatore*, de Verdi, amb els mateixos cantants passà sense pena ni glòria; *Carmen*, de Bizet, representada un sol cop en funció de tarda; *Aida*, de Verdi, posada com a espectacle de les festes de Nadal, amb la Jacobo, bona soprano ja coneguda, i el tenor Marletta; i, finalment, *Tosca*, de Puccini, pels mateixos artistes. Totes elles posades sense preparació i a corre-cuita per a omplir l'abonament.

El final de temporada anà a càrrec de l'acostumat quadre d'artistes alemanys; l'Empresa l'anuncià pomposament com a «Festivals Wagner-Mozart», i obrí un abonament especial. Les obres executades foren *La Walkyria*, *Lohengrin* i *Els Mestres cantaires de Nuremberg*, de Wagner i *Les Noces de Figaro*, de Mozart; el públic respongué, donant magnífiques entrades en les obres de Wagner, no tant en la de Mozart.

El mestre Elmendorf, encarregat de concertar les obres wagnerianes, obtingué excellents conjunts portats amb brillantor, encara que les qualitats individuals dels intèrprets no fossin sempre sobressortints. *La Walkyria*, obtingué sens dubte la interpretació més acabada; la cantaren les Sres. Nemethy, Dahmen i Strack totes elles ventatjosament conegudes, i els Srs. Laholm, Nissen i Weber, de bones facultats i molt coneixedors de les respectives parts; cal citar el conjunt de les Walkyries, encarregat, aquesta vegada, a artistes de molta més categoria que les que el desempenyen gairebé sempre. La decoració nova de l'últim acte, deguda al pinzell d'Alarma, és una altra de les encarregades per la Junta de Govern, per a millorar successivament la presentació escènica al nostre Teatre, i ha estat construïda en forma que fos possible de presentar-

hi la cavalcada de les walkyries en projecció sobre el cel, el dia que l'Empresa es decidís a fer-ho. Per a aconseguir aquest fi serà solament necessari retallar una ferma de muntanyes del fons i un rompiment d'arbres del segon terme, amb la qual cosa quedarà visible un espai suficient del teló de fons.

Amb el *Lohengrin* debutà la soprano Ana Bathy, de veu agradable, però mancada de notes agudes, tant ella com el tenor Laholm interpretaren els personatges respectius amb ben poca animació, en contrast amb el baríton Nissen i sobre tot amb la contralt Strack, que imprimí gran energia al seu.

Els Mestres cantaires de Nuremberg presentaren les mateixes característiques d'interpretació; cal assenyalar la perfecció aconseguida pel mestre Elmendorf en les diverses escenes de conjunt que figuren a l'obra.

Les Noces de Fígaro foren dirigides amb gran coneixement de l'obra pel mestre Szenkar; es distingiren el baríton Domgraff, que animà molt discretament la figura de Fígaro, i la soprano Berger, que cantà la part de Susana amb gust depurat i veu bonica però poc extensa.

La temporada acabà el 3 de febrer. En el seu transcurs han estat donades cinc funcions populars, molt concorregudes de públic, i una funció de gala en ocasió de l'homenatge tributat a l'Exèrcit i cossos armats per llur comportament en els successos revolucionaris d'octubre. L'abundància de funcions populars, que sovintejaren massa al primer terç de la temporada, ocasionà que alguns senyors propietaris fessin avinent a la Junta de Govern la conveniència que les dites funcions fossin més espaciades i que no es donessin sempre en el mateix dia de la setmana. Encara que la distribució de funcions és de competència exclusiva de l'Empresa, la Junta de Govern està disposada a posar de la seva part tot el que sigui necessari perquè una institució tan simpàtica com són les funcions populars, no tingui com a conseqüència un perjudici per a la propietat.

Diversos

Amb atenta comunicació, el Vice-president del Conservatori del Liceu va sol·licitar permís per a dar a l'escenari del Gran Teatre, un concert inaugural, amb la finalitat de presentar el Conjunt Orquestral del Conservatori; i la Junta de Govern volent donar una prova palesa de l'alta estima i consideració que a tots ens mereix l'esmentada Institució, va entendre que calia recollir el seu prec, a part d'obligar-nos-hi la decidida protecció que sempre li ha prestat aquesta Societat, i va accedir a la sol·licitud.

El dit concert de presentació de l'esmentada Orquestra del Conservatori del Liceu, es va celebrar el dia 4 de maig, sota la direcció del mestre Josep Munner, i els concurrents pogueren apreciar els positius aventatges dels alumnes que concorren a les classes del Conservatori, en executar un programa tan complet, com ple de dificultats, i amb pulcritud i competència ben posades de manifest, en el qual figuraven Beethoven (primera Simfonia), Mozart, Schubert (Simfonia inacabada), P. Gilson i Borodine.

En adreçar la nostra més coral i sincera felicitació als elements directius del Conservatori, la fem extensiva al mestre Josep Munner per la seva labor pacientíssima i altament meritòria per ell desplegada en la direcció de l'Orquestra durant el curs.

* * *

Els dies 28 de febrer i 4 de març, van tenir lloc uns balls de disfresses organitzats, respectivament, per l'«Asociación de la Prensa Diaria de Barcelona» i Cercle Artístic, que van resultar molt animats i del grat de la nombrosa concurrència.

* * *

D'acord amb el Conveni de Concessió d'aquest Gran Teatre, el concessionari lliurà a la Societat del Gran Teatre del Liceu, segons acta arxivada a Majordomia, els elements de decorat construïts de nou per a posar en escena les següents òperes estrenades o repeses en la temporada d'Hivern del 1934-35: *El Estudiante de Salamanca*, *El cavaller de la Rosa* i *I Puritani*.

En el transcurs de la temporada foren també presentades per primera volta al públic, les decoracions següents, totes elles pertanyents al lot encarregat al mestre escenògraf Salvador Alarma, per la Junta de Govern: Tercer acte de *La Walkyria*, *Plaça d'Armes*, presentada en el primer acte de *I Puritani*, teló curt, *Interior romànic*, en el primer acte de *Il Trovatore* i *Sala Lluís XV* en el primer acte de *Les Noces de Figaro*.

Relacionat amb aquest punt tan interessant, ja que la deguda presentació de les obres és el que dona i manté la categoria artística d'un teatre, la Junta de Govern ha de fer constar que considera el que s'ha fet fins ara tan sols com un començament de la tasca que li pertoca. Resten gran nombre d'òperes que es representen sovint i que necessiten una completa remunta.

Sortosament, tenim entre nosaltres persona de competència artística que ha tingut la gentilesa de fer una sèrie de suggerències sobre la presentació de diverses òperes, en especial d'*Aida*, que per l'època en què es desenrotlla el seu argument, requereix una presentació especialment estudiada. El favor que el públic ha vingut dispensant a la dita òpera, que bat el record de representacions al nostre Gran Teatre, ha portat en canvi, a més d'un gran desgast en decorat i «atrezzo», una sèrie de rutines i vicis de «mise en scene» que interessa corregir. La intervenció de la Junta de Govern en aquests detalls de presentació no ha estat possible en la pràctica, degut a què en el contracte de concessió a la Generalitat, fou precís de suprimir l'article que la garantitzava.

La Junta de Govern està decidida a seguir la tasca començada sense altra limitació que la imposada pels recursos amb què compta; creiem que, precisament, és aquest un dels capítols de despeses en què el fons

d'art té una aplicació més adequada. Amb uns pocs anys de voluntat i constància pot aconseguir-se una important millora sempre que les Empreses secundin adequadament en el que fa referència als elements que estan a llur càrrec.

* * *

Estudiats per la Junta de Govern els fets més importants de la història d'altres teatres de l'estranger, similars al nostre, son posterior desenvolupament, vida, funcionament, situació actual, ordenació jurídica i altres antecedents; va procedir al nomenament de tres senyors Vocals per què, conjuntament amb la Presidència, poguessin entrar a formar part de la ponència que havia de portar a terme els estudi i negociacions que permetessin condensar en unes bases un projecte de noves estructuracions; la qual cosa fou comunicada a l'illustre senyor Conseller de Cultura, amb data del 9 de maig; el qual el dia 14 del mateix mes, en acusar rebut, anunciava fer-nos conèixer el nom dels seus representants. A les vuit del vespre del dia 6 d'octubre, darrer, cap comunicat no s'havia rebut en l'esmentat sentit; si bé també és veritat que amb data 1er d'octubre un senyor advocat es va adreçar al President, com a expressament delegat pel senyor Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, invitant-lo a què passés a visitar-lo, el dia 4 d'octubre, a fi de prosseguir les gestions pel dit Conseller iniciades respecte a la Societat. La Presidència, d'acord amb la Junta de Govern, no va creure convenient atendre l'esmentada invitació, ja que aquesta semblava desviar la qüestió del terreny en què, a criteri de la Junta, havia de desenvolupar-se i estudiar-se l'alludit afer; la qual cosa pensava fer avinent al senyor Gasol.

* * *

Amb fonda pena, hem de donar-vos compte de la sensible pèrdua de l'illustre ex-President d'aquesta Societat, el senyor Josep Mansana; com també de la de l'excel·lentíssim senyor Jaume Carner i Romeu, il·lustre consoci i ex-advocat assessor de la Societat; el senyor President, acom-

panyat d'altres senyors Vocals, va ostentar la representació d'aquesta en l'acte de l'enterrament dels esmentats senyors.

* * *

La Junta de Govern, des d'aquestes pàgines, adreça un pietós i comungit record a la memòria del dilecte company de direcció, preuat amic i espill de cavalleriesitat senyor Lluís Caparà Marquès (a. C. s.); donat el seu gran entusiasme per a totes les coses del Gran Teatre i la seva valuosa col·laboració posada de manifest durant la seva brillant actuació, la seva desaparició representa una dolorosíssima i irreparable pèrdua per a la Societat. La Junta Directiva va ostentar la seva representació a l'acte de l'enterrament, que tingué lloc el dia 23 de febrer.

* * *

La Societat també ha de condoldre's de la defunció dels distingits consocis senyora Trinitat Baltà, Vda. Lemonier i senyors Enric Adam i Tous, Joaquim de Pol Baralt, Manuel Català Ucelay i Josep Ramon i Pascual.

La Junta de Govern, des d'aquestes pàgines, tributa un pietós record a llur memòria.

* * *

Correspon cessar, reglamentàriament, als Vocals senyors Manuel de Olabarria Conde, Pere Casas Abarca i Josep Camps Fornés, així com omplenar la vacant causada per la defunció, ja esmentada, del Vocal senyor Lluís Caparà Marquès.

* * *

La Junta de Govern té l'honor de proposar a la General l'aprovació dels següents acords:

1^r Lectura i aprovació de l'acta de la Junta General ordinària anterior i la de la general Extraordinària celebrada.

2ⁿ Aprovació de l'Estat General de Comptes corresponent a l'últim exercici.

3^r Votació d'una inversió de 50,000 pessetes per a reposar les despeses de construcció i instal·lació del nou quadre elèctric.

4^t Votació d'una inversió de 85,000 pessetes per a atencions complementàries.

5^è Nomenament de quatre senyors Vocals per a formar part de la Junta de Govern, en substitució dels que han cessat reglamentàriament i de la vacant causada.

Barcelona, març del 1935.

El President,

ANTONI PONS AROLA

El Vice-President,

JOAN COMA CROS

El Comptador,

FRANCESC D'A. ROVIRA VANDRELL

Vocals,

NICOLAU SANT TOUS

PERE CASAS ABARCA

MANUEL DE OLABARRIA CONDE

FÈLIX FAGES VILÀ

El Secretari,

JOSEP CAMPS FORNÉS

INVENTARI

ESTAT GENERAL DE COMPTES

Concepte	1927	1928
Actiu		
Actiu fix		
Actiu corrent		
Actiu diferit		
Actiu total		
Passiu		
Passiu fix		
Passiu corrent		
Passiu diferit		
Passiu total		

Estat General de comptes de la Societat del Gran Teatre del Liceu en l'exercici 1934-1935

INGRESSOS

Conceptes	Ptes.	Cts.
Existència en caixa	88.783	86
A compte rebuts Hivern 1931-32 (últim terç)	102	85
» » » Cens segon semestre 1932	65	
» » » Atencions Complementàries 32-33	935	
» » » Hivern 1932-33	2.322	
» » » Cens primer semestre 1933	372	50
» » » Primavera 1933	596	20
» » » Cens segon semestre 1933	405	
» » » Atencions Complementàries 33-34	1.700	
» » » Hivern 1933-34	36.955	50
» » » Cens primer semestre 1934	14.157	09
» » » Atencions Complementàries 34-35	82.981	30
» » » Primavera 1934	94.847	55
» » » Cens segon semestre 1934	14.157	09
» » » Hivern 1934-35	241.424	40
Per lloguers i arrendaments	8.175	
Per càrregues a llotges	635	
De l'Ajuntament, segon termini per retorn a compte de les 100.000 ptes. (5.000 menys descomptes i segells).	4.592	60
Per diversos conceptes	1.625	
Per remanent subhasta sillons rengle 4, núms. 31 i 32	2.131	50
Per rendes Casa n.º 6 Rambla (fins al 31-12-34)	20.498	62
A compte rebuts Casa n.º 6 Rambla (cinquè termini)	330	
» » » Casa n.º 6 Rambla (sisè termini)	4.500	
» » » Casa n.º 6 Rambla (setè termini)	28.732	50
TOTAL S. E. O O. PESSETES	651.025	56

DESPESES

Conceptes	Ptes.	Cts.
Empleats	55.322	
Pensió al Conservatori del Liceu	7.500	
Subvenció al Conservatori del Liceu.	2.500	
Llum, força, aigua i telèfon	4.055	54
Lloguers	6.000	
Contribució i Cambra de la Propietat	11.244	09
Impostos i arbitris	43.278	50
Impresos i llibres	563	25
Assegurances	37.198	
Obres, reparacions i conservació.	43.344	30
Lletrats, facultatius i comissió cobraments	1.683	40
Petites despeses i segells repartiments	1.259	
Brigada de maquinària	7.360	
Decorat artístic i subvencions especials	39.450	
Donatius i premis	500	
A Concessionari localitats Primavera 1934	75.600	
A Concessionari localitats Hivern 1934-35	184.800	
Casa n.º 6 Rambla (setè termini compra i despeses)	50.966	50
Despeses generals	7.158	65
	579.783	23
SALDO	71.242	33
TOTAL S. E. O O. PESSETES	651.025	56

Barcelona, 28 de febrer del 1935.

